

CVETKOVIC SE BO POGAJAL Z ZASTOPNIKI HRVATOV

NEMCIJA HOČE V PETIH LETIH KUPITI OD JUGOSLAVIJE VES PRIDELEK BAKRAIN ŽELEZ. RUDE

BEograd, Jugoslavije, 29. marca. — Oči vseh Jugoslovancev so obrnjene na Zagreb, ki je sedaj prava politična prestolnica Jugoslavije.

Cetudi vladni krogi nikakor nočejo priznati tega, je vendar resnično, da ima dr. Vladimir Maček sedaj ključ do rešitve hrvatskega vprašanja. Njegove zahteve so bile zelo pomembne še prej, predno je Adolf Hitler premenil zemljevid osrednje Evrope; sedaj pa bodo odločilne za bodočnost Jugoslavije.

Beograd se tega dobro zaveda in tembolj se zaveda ministrski predsednik Dragiša Cvetković, ko se je slednjič odločil, da bo z dr. Mačkom pričel pogajanja, katerih namen je poravnati spor med Hrvati in Srbi. Cvetković je do sedaj odlašal svoj sestanek z dr. Mačkom, sedaj pa je sklenil, da se z njimi sestane v ponedeljek.

Cvetkovičovo odlašanje pa je popolnoma razumljivo, kajti usoda Čehoslovaške ga je prepričala, da more zahteva kakega dela naroda po avtonomiji razbiti državo. Navzlic temu, da je pokojni kralj Aleksander skušal izbrisati razliko med Srbi, Hrvati in Slovenci, je vendar Jugoslavija še danes v svojem bistvu zveza treh sorodnih plemen, kakor je bila Čehoslovaška zveza Čehov, Slovakov in Ukrajincev.

Bolj kot kdaj poprej, je dr. Maček sedaj gospodar položaja. Toda, kot kaže njegova zadnja izjava, se dobro zaveda, kako nevarno bi bilo, ako bi zahteval avtonomijo Hrvatske izven okvirja jugoslovanske države, kajti ne želi, da bi bila Jugoslavija razbita.

Toda težko si je mogoče predstavljati "popolno neodvisnost", ki jo dr. Maček zahteva brez temeljite premembe trojnega kraljestva.

Cvetković, kakor tudi njegovi predniki, je že pogosto izjavil, da je pripravljen dr. Mačku popustiti v mnogih točkah, toda je tudi svečano izjavil, da so meje, preko katerih ne more iti. In najbrže se te "meje" bile poglavitni povod za odlašanje sestanka z dr. Mačkom.

Drugo vprašanje pa je, v koliki meri se bo dr. Maček poslužil kake tuje pomoči. Gotovo je, da dr. Maček ne bo sprejel pomoči od Nemčije. Kaj pa Italija? Benito Mussolini je v nedeljo v svojem govoru sicer zagotovil svoje prijateljstvo do Jugoslavije, toda od tedaj se je v Evropi že marsikaj dogodilo.

Prihodnja seja stalnega nemško-jugoslovanskega gospodarskega sveta bo v kratkem v Beogradu. Najpoglavnejši predmet na tej seji bo določitev vrednosti marke v Beogradu. Jugoslovanska narodna banka se drži cene 13.80 dinarjev za eno marko. Nemčija pa zahteva za marko 15 dinarjev. Temu razmerju pa jugoslovanski gospodarski izvedenci odločno nasprotujejo, kajti cena jugoslovanskega izvoznega blaga bi poskočila in bi bil nemški uvoz v Jugoslavijo tem bolj povečan.

Nemčija hoče od Jugoslavije v petih letih kupiti ves pridelek bakrene in železne rude, katere pa ne bo plačala v gotovini, temveč z industrijskimi izdelki. Železolivarne v Zenici v Bosni, bodo premenjene v municijske tovarne, katere želi Nemčija dobiti v najem. Ravno tako se Nemčija ozira po rudniku v Kreki v Bosni, kjer iz lignita pridelujejo petrolej.

Nemci pa se tudi zanimajo za vodno silo v Jugoslaviji in za elektrifikacijo železnic. Fiat družba pa se pogaja za zgradbo tovarne za avtomobile.

ZAGREB, Jugoslavija, 29. marca. — Vsled ob-

A. EDEN PROTI CHAMBERLAINU

Eden je nastopil proti preveč počasni Chamberlainovi politiki. Neville Chamberlain za vrača obvezno vojaško službo.

LONDON, Anglija, 29. marca. — Bivši angleški zunanji minister Anthony Eden se je uprl proti Chamberlainovi "počasni" zunanji politiki. Ob istem času pa je Chamberlain svojim konservativnim pristavcem v poslanski zbornici rekel, da njegova vlada odločno za vrača prisilno vojaško službo.

Eden in njegovi prijatelji so se zavzeli, da palnejo Chamberlaina iz njegove "počasne" zunanje politike ter so v poslanski zbornici postavili predlog za nestransko vlado z vsoblastjo nad industrijami, financami in moško silo. Eden se je zelo trudil, da za svoj predlog dobi dovolj podpisov, pa dobil jih je samo 33 in skoro vsi, ki so predlog podpisali, so bili več ali manj proti Chamberlainovi politiki.

Med drugimi so Edenove predloge podpisali Winston Churchill, bivši lord admiral, Alfred Duff Cooper, bivši minister za dominijske zadeve, Leopold Amery, admiral sir Roger Keyes, Harold Nicolson in drugi, ki so vedno veljali za Edenove in Churchillove pristave in za nasprotnike Chamberlaina v poslanski zbornici. Četudi je Eden predlagal koalicijsko vlado, v kateri bi bile zastopane vse stranke, vendar njegove predloge niso podpisali delavski poslanci in liberalci.

Vlada ni hotela določiti posebnega dne za debatiranje o Edenovi predlogi, temveč bo prišla na debato v ponedeljek, ko bo zbornica razpravljala o splošnih vnanjih zadevah.

Chamberlain je v poslanski zbornici rekel, da se še vedno pogaja z različnimi državami za skupno fronto proti diktatorjem. Rekel pa je tudi, da vsled novih dogodkov na političnem obzorju ni mogoče z Nemčijo pričeti pogajanj za trgovsko pogodbo.

Chamberlain skuša pridobiti države za skupno fronto proti diktatorjem na podlagi medsebojnega posvetovanja v vsakem slučaju kake agresivnosti. Države, posebno pa Poljska, pa zahtevajo popolno jamstvo in pravo vojaško zvezo med temi državami. Ker pa

novitve hrvatskih avtonomnih zahtev in nove nacijske gospodarske ofenzive v Jugoslaviji so evropske vlade zelo vznemirjene.

Angleški in francoski diplomati se boje, da bo Hitler iztegnil svojo pokroviteljsko roko nad 500 tisoč Nemci v Jugoslaviji. V Ljubljani, Zagrebu in drugih mestih pa so se vršile velike demonstracije proti Hitlerju.

Samo hrvatski avtonomisti kažejo nekoliko prijateljstva do berlinske vlade.

NEMCIJA JE POSVARILA POLJAKE

Poljska naj ne posluša tujih hujskačev. — Obisk poljskega vnunega ministra v Londonu Nemčiji ni po godu.

BERLIN, Nemčija, 29. marca. — Po poluradnem listu: "Diplomatische Korrespondenz" je nemški zunanji urad posvaril Poljsko, da naj ne posluša "tujih hujskačev" in da naj prepreči vse demonstracije proti Nemcem.

Listi v svojem članku izražajo veliko nejevoljo, ker bo v kratkem poljski zunanji minister Josip Beck odpotoval in jo privede k "vozu angleškega razpadajočega cesarstva" ter spominja Poljsko na pogodbo z Nemčijo.

Ta članek prvič kaže, da se je vsled velikanskega nemškega razmaha v osrednji Evropi prijateljstvo med Nemčijo in Poljsko zelo ohladilo, zlasti pa se, ker izteza Nemčija svoje grabežljive roke po Gdansk in poljskem koridorju.

"Hamburger Tageblatt" pravi, da se Nemčija dolgo časa ni zmenila za protinemške demonstracije na Poljskem, meneč, da so samo posledica začasne narodne razgrizenosti in da se bodo kmalu polegale. Toda to nemško pričakovanje se ni uresničilo.

RIGA, Letska, 29. marca. — Letska javnost je mnenja, da se bo Poljska rajše bojevala z Nemčijo, kot pa bi ugodila njeni zahtevi in ji prepustila Gdansk in poljski koridor.

Nemčija se poslužuje Nemcev v koridorju in v severni Šleziji, da rujejo proti Poljski, vsled česar so Poljaki zelo ožlovoljeni. Vsak dan se vrše patriotske demonstracije in pogosto pride do zelo resnih spopadov med patriotskimi Poljaki in nemškimi mladinskimi organizacijami.

Železniški promet med Varšavo in Poznanom je zelo oviran in zaradi obsežnega vojaškega prevažanja tudi promet po železnici med Varšavo in Gdanskim. Poljska je baje na nemško mejo postavila 500.000 svojih najboljših vojakov in najboljše kavalerijske divizije.

Chamberlain v to noč privoli, bo najbrže povzročil v svoji vladi upor.

POLJAKI SO PREKINILI POGAJANJA

Poljska delegacija je odpotovala iz Budimpešte. — Kabinet bo razpravljal o madžarskih zahtevah.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 29. marca. — Slovaško-madžarska pogajanja za uravnavanje meje so bila nenadoma prekinjena, ko je Madžarska slovaški delegaciji predložila svoje zahteve in je delegacija izjavila, da se mora glede tega posvetovati s svojo vlado. Kake so te zahteve, ni znano.

Slovaška delegacija je takoj nato odpotovala iz Budimpešte. Toda najbrže se bo v nekaj dneh zopet vrnila v Budimpešto.

Nemški propagandni minister dr. Joseph Goebbels je med dežjem in močno burjo došel v Budimpešto. Ker je po uradnem naznanilu njegov obisk privatnega značaja, ga je na železniški postaji pričakal samo nemški poslanik s svojimi uradniki. Nikdo ni zastopal madžarskih oblasti. Dr. Goebbels pa bo obiskal ministrskega predsednika grofa Paula Telekija, vnunega ministra Štefana Czakyja in vzgojnega ministra Valentina Homana.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 29. marca. — Madžarska je poklicala pod zastavo še več rezervistov ter je zasegla avtomobile, ko so se razbila pogajanja med Madžarsko in Slovaško zaradi meje in so se zopet pričeli boji med Madžari in Slovaki v spornem ozemlju med podkarpatsko Ukrajino in Slovaško.

Slovaška delegacija je odpotovala iz Budimpešte ter nesla s seboj madžarsko "rešitev" problema, ki je podobna ultimatumu.

Madžari trdijo, da so Slovaki pričeli napadati, da pa se bili njihovi napadi odbiti. V dolini reke Labore je prišlo do artilerijskega dvoboja. Dva Madžarska sta bila ubita.

Dva slovaška infanterijska oddelka sta med budim dežjem napadla vas Bunkos; ko pa je bil kmalu nato napad odbit, je pričela slovaška artilerija streljati na vas, katero drže Madžari. Dve hiši sta pričeli goriti.

Madžarski revizionisti pravijo, da je Slovaška naravnih privesek Madžarske in da se bo del Slovaške, ko bo vstreljeno sedanjim madžarskim zahtevam, moral sam predati Madžarski.

Štorklja

Pri družini Mr. Johna Ureka je sin odpravnik Glasa Naroda, Mr. Michaela Ureka, se je večeraj oglasila teta štorklja ter pustila za spomin krepko hčerko. Čestitamo!

GEN. FRANCO JE POSTAL ABSOLUTEN GOSPODAR ŠPANSKE

MADRID, Španija, 29. marca. — Španska državljanska vojna je končana. Vsega skupaj je trajala dvaintrideset mesecev. Danes so se vse province, ki so jih nekateri smatrali za nezavzetne trdnjave španskih republikancev, vdale fašističnemu generalu Francu. Franco je absoluten gospodar Španije.

Včeraj je padlo glavno mesto Madrid, ki je bilo nekakšen simbol borbenosti republikanske armade. Druga mesta so takoj sledila vzgledu Madrida. Podale so se prestolice devetih španskih provinc, poleg Valencije, Alicante, Murcia, Quenena, Almeria, Jaen, Ciudad Real, Albacete in Guadalajara.

Tudi Cartagena, ki je bilo nekoč slovito republikanske

publikanci, je imel Franco dosti svojih pristavev. Bila je to tajna organizacija, znana po imenu "peta kolona".

Ko se je začel Franco bližati glavnemu mestu, so prevzeli člani te "pete kolone" vso kontrolo. Prebivalcem so priogovarjali, da je vsak odpor nesmiseln in jih prepričevali, da jim Franco prinaša odrešenje.

Madrid je bil oblegan vsega

GENERAL. MIAJA

republikanski poveljnik, ki je prepustil Madrid brez boja fašistu Francu.

pristanišče, je razobesila belo zastavo.

Po predaji Albacete je bilo v Francovem glavnem stanu objavljeno: — Španska državljanska vojna je končana. — Francova zmaga je popolna.

V ozemlju, ki so ga branili re-

skupaj osemindvajset mesecev, toda že včeraj je bilo opaziti, da se vrača v glavno mesto normalno življenje.

Na ulicah so se zopet pojavili duhovniki, in oblasti so začele popravljati cerkve.

Izpred hiš so ljudje odnašali vreče s peskom ter barikade s cest. Škoda, ki jo je Francova artilerija povzročila Madridu, znaša nad petsto milijonov dolarjev. V Madridu je dvestotisoč hiš. Izmed njih jih je sedemdeset tisoč poškodovanih.

PADEC MADRIDA JE POV- ZROČILO IZDAJSTVO

MOSKVA, Sovjetska unija, 29. marca. — Glasilo komunistične stranke "Pravda" piše, da se Madrid ni vdal vojaški sili, pač je postal žrtev izdaje.

— Madrid, — pravi Pravda, — ki je bil simbol junaškega boja za špansko neodvisnost in svobodo, je izročila tola izdajalcev sovražniku namilost in nemilost.

— Vojaštvo generala Francosa se je balo meriti svojo moč z junaškimi branilci. Toda dobili so se izdajalci, ki so Francu odprli vrata glavnega mesta.

— Toda zadnje poglavje španske državljanske vojne še ni zaključeno, — pravi Pravda.

— Madrid je samo začasno v rokah sovražnikov. Borba španskega naroda za svobodo še ni končana.

ROOSEVELT IN HOPKINS STA ODPOTOVALA V GEORGIO

WASHINGTON, D. C., 29. marca. — Predsednik Roosevelt je odpotoval v spremstvu trgovskega tajnika H. Hopkinsa v Warm Springs, Ga., kjer bo ostal deset dni.

Hopkins je bil dva tedna hudo bolan, in zdravniki so domnevali, da se mu bo iz influence razvila pljučnica, kar se pa ni zgodilo. Priporočili so mu, naj preživi nekaj dni v gorkem južnem podnebnju.

Ako Vas zanima lepo čtivo, naročite si Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1939.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

46th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto volja list na Ameriko	Za New York za celo leto .. \$7.00
in Kanado	Za pol leta
\$6.00	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto .. \$7.00
\$3.50	Za pol leta
\$1.50	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1243

ŠPANSKA

Madrid je padel. Francovi vojaki pod poveljstvom italijanskih častnikov so dospeli v glavno mesto Španije. Niti en strel ni bil oddan.

Razmadridska poslopja je vibriralo dosti zastav. Nekateri so bile bele — znamenje predaje — nekaj je bilo rdeče-zlatih, nacionalističnih, precej je bilo po tudi italijanskih in nemških. Madridsko prebivalstvo se je po dolgem času zopet enkrat naselilo.

Kaj bo sedaj? Civilna vojna je končana. Franco je mojster položaja. Franco je rekel pred dvema leti: — Če bom smagal, bom ustanovil korporativno državo po italijanskem vzoru.

Več milijonov Špancev je zasovražilo republikansko vlado, češ, da so republikanci morili redovnice, duhovnike in da so podirali cerkve. Koliko je resnice na tem, se ne ve. Šele zdaj v mirnem času bo mogoče dognati.

Franco se je zavzel za svobodo veroizpovedi.

Svoboda veroizpovedi je zdrava demokratska ideja, to pa seveda ni vse. Franco je uničil svobodo govora, svobodo tiska in svobodo zborovanja.

Nekateri Španci so bili proti vladi, češ, da simpatizira s komunisti. V zameno jim je dal Franco fašizem.

Če bi se vresničile želje pretežne večine Amerikancev, bi dobila Španska demokratsko vlado, prosto komunističnih in fašističnih vplivov.

Toda zdi se, da je Španija zamudila priliko.

Amerika je imela svojo revolucijo v osemnajstem stoletju. Posledica tiste revolucije je bila ustanovitev Združenih držav.

V Angliji se je začela borba za demokracijo že leta 1215; Francija je sledila vzgladu Združenih držav.

Španija je skušala priboriti demokracijo leta 1931. Toda takrat je bilo prepozno. Takrat sta že udarjala dva nazora drug ob drugega — komunizem in fašizem. Španija je zašla vmes. Nekaj časa je kolebala sem in tja, slednjič je pa zrušena padla.

Franco ne more biti prav posebno ponosen na svojo zmago. Rane, ki jih je zadala Španski civilna vojna, ne bodo tako kmalu zaceljene.

ZLOČIN VSEUČILISKEGA PROFESORJA.

V Černovicah se je odigrala grozna družinska tragedija. 24-letna žena ondotnega univerzitetnega profesorja Nicolesca Bratesca je prišla okoli božičnih praznikov v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima zlomljenih več reber, a tudi druge hude notranje poškodbe. Ranjenka je dolgo molčala in ni hotela povedati, kje je dobila poškodbe. Šele ko so zdravniki silili vanjo, je izdala, da jo je njen 20 let starejši mož v navalu ljubosumnja podrl na tla, hodil po nji ter jo pretepal s palico. To je počenjal tako dolgo, dokler ni žena popolnoma omedlela. Žena je po 30-dnevnem tipljenju v bolnišnici podlegla. Proti nečloveškemu možu je uvedena kazenska preiskava in bo obtožen umora.

Pod vaško lipo.

Piše kakor misli FRANK KERŽE

Naši listi in njihovi dopisi.

Imamo ducat in pol slovenskih listov o katerih sem že večkrat govoril. Razpravljaj sem pred vsem, kako bi se jim pomagalo, kako izboljšalo njihovo stanje, da bi ne stali večno pred zastavico: zdaj sem, zdaj me ni.

Kdor pogleduje vsebino naših listov, mora priznati eno: da so po veliki večini jako revni na gradivu. V splošnem rečeno: velika večina priobčenega materiala bi kar lahko izostala. Nemačkraj je tudi celoten list tak, da bi ne bilo prav nič škode, ko bi ne bilo tiste številke.

Kaj je temu vzrok? Najprej pride človeku na misel uredništvo in urednik. Ne trdim, da imajo vsi listi dobre urednike, kakor tudi ne, da so vsi slabi. Če pomislimo, da nismo dobili v vsem našem naseljevanju skoro nobene inteligence, potem bomo razumeli ta položaj. Uredniki so v veliki večini samouki, to se pravi: prišli so na svoja mesta, ker ni bilo drugih. Tam so na eni strani pridno izobraževali in popolnjevali, nekaj jih je pa ostalo kar na tisti točki, kakor so bili, ko so začeli.

Če bi zdaj kdo rekel, da imamo zato slabe liste, ker imamo slaba uredništva, bi ne povedal celotne resnice. Zakaj vidite, da beseda urednik ne pomenja, da bo ves list duševno delo ene osebe. Urednik bi prav za prav ne smel biti drugega, kakor nekak sodnik, ki pregleduje poslani material in določa, kaj se bo priobčilo in kaj ne. Torej: vsak list bi moral imeti zunanje sodelavce, ki bi gahtirali za redno gradivo. Iz tega pa spet razvidimo, da bi noben list ne smel biti odvisen od dela ene ali dveh oseb.

Pri nas so uredniki bolj našine, kakor duševni delavci. In te našine morajo skrbeti, da je vsak list napolnjen z gradivom. Od zunaj ga ne dobe, razven ne kaj v depisih in poročilih. Torej jim ne preostaja drugega, kakor pisati in pisati po toliko ur na dan. Pisati — kaj? To je zdaj vprašanje. Kdor hoče namreč izvirno pisati, ni dovolj, da ima izvirne misli in ideje. To ima v večji ali manjši meri vsak človek. Ideje morajo postati kri in meso, to se pravi: mislim je treba s pomočjo besed dati tako obliko, da si lahko vsak čitatelj ustvari tisti original, ki se je rodil rečimo v uredniški glavi. To pa ni več rutinsko delo, ampak umetnost.

Vsak umetnik mora imeti čas, da izdela svojo umetnino. Ali ga imajo naši uredniki? Prijatelj moj, če ti povem, da delajo pri duševnem materialu kakor Fordovi delavci pri mehničnem gibanju, potem sem ti povedal dovolj. Naši uredniki nimajo toliko časa, da bi mogli zbrati material, kaj šele misliti, da bi ga dobro obdelali.

Ni pa delo samo vse, ki ga opravi urednik. Veliko važnejša je priprava na to delo. To se pravi: urednik mora ali bi moral predelati velike množine materiala, da potem res zbere tisto, kar se mu zdi najprimernejše in najbolje.

Zakaj resnica je in ostane ena: če hočeš pisati izvirne članke o eni ali drugi stvari, moraš ne samo poznati stvar samo, pač pa tudi njenja in kritike o nji. Z drugimi besedami: preden more urednik ali kdo drugi kaj prida napisati, se mora dobro pripraviti.

Vse to pa vzame časa, katerega urednik slovenskih listov nima. Če zdaj sodimo slovenske liste in pravimo, da so po

veliki večini dokaj slabi, ni to kritika urednikov samih, pač pa sistem, katerega je nekdo zavlekel med nas in kateri se nas drži. Osemnajst listov ima najmanj osemnajst urednikov, s pomočnimi rečimo kakih trideset. Teh trideset ljudi bi na izvirnem polju moglo dati na dan kvečjem po tri kolone, to bi bilo devetdeset kolon gradiva. Pravzaprav pravijo tako, da je ena dobra kolona duševnega gradiva dobro delo enega dne.

Vsega tega mi ne poznamo. Mislim sem večkrat, ko bi uknili vsaj dobro polovico listov, pa razdelili delo med ostale. Bilo bi dosti izboljšanje, če tudi bi ne bilo niti izdalec še tako kakor bi moralo biti.

Resnica je ena, da so slovenski uredniki kakor vprežene muhe v visečih majnah: če se ustavljajo, jo pa voziček potisne naprej.

V tem računu pridejo pa dvojni listi: neodvisni z omejenim kapitalom ali boljše rečeno: brez kapitala, in glasila podpornih organizacij. Če prvi ne morejo drugače, bi človek vsaj od drugih pričakoval kaj boljšega. Vse podporne organizacije imajo velikanske fonde in njihova dolžnost bi bila, da bi dajali nekaj boljšega v svet, kakor so današnja glasila.

A kako vidimo? Povprečno glasilo največkrat niti ne dosega neodvisnega lista, ki se takorekoč vsak dan spriči bori s finančnimi težavami. Mislim sem včasih, da bodo podporne organizacije pritegnile med svoje sodelavce vse, ki so zmognili, da kaj napišejo. A niti ena se ne drži tega. Največkrat je šlo celo tako, da so eni sami osebi vrgli rečimo: tednik na osemih straneh in pa noravo z listino naročnikov. Zdalj pa delaj, kakor veš in znaš.

To je žalostna slika in za jedno obsodba naših podpornih organizacij. Mesto da bi bile vodnice na kulturnem polju, mesto da bi zbirale in pomagale do razvoja naših duševnih delavcev, pa pomagajo degradirati še tisto, kar imamo.

Nekaj izjeme pri tem ima SNPL, ki ima večji uredniški staf. To bi bilo vse dobro in pravilno, če bi imela vsaj pol duceata dobrih delavcev od zunaj. Zakaj vidite, da človek ne more dajati dolgo dobrega in svežega materiala, če opravlja svoje delo rutinsko, to se pravi: vsak dan ob ti uri v urad, do te ure delo, potem greš lahko spet domov. Kdor hoče ustvariti res nekaj vredno duševno delo, mora med svet, med ljudi, med življenje, če ne, postane njegovo delo kmalu sintetično, to se pravi: suho, neživo in neresnično.

Kadar omežamo podporne jednote in zveze, govorimo vselej, da so "naše." Kaj pa je našega v njih, prosim vas? Ali to, da so po večini naši ljudje v njih? Ali to, da imajo nekaj ducatov ljudi, s katerimi govoriš in pišeš naš jezik?

Če je to vse, bratje moji, potem smo domalega dolaleli. Zakaj "našo" podporno organizacijo imenujem jaz tisto, ki prispeva svoj obolus za razvoj in izraz duševnega dela med nami, ki podpira vsako kulturno gibanje.

Kaj imamo do danes od naših podpornih organizacij? Sama razočaranja, drugega nič. Najprej smo jih gradili in se navduševali zanje, misleč, da bodo postale resnične matere, ki bodo skrbele za duševni blagor svojega naroda. Koliko bi lahko dale in pomagale, da bi prišla duša našega naroda v nov domovini res do res-

ničnega izraza. Toda niti ena se en zaveda tega. In tako imamo danes po petdeset letnem razvoju našega kulturnega življenja tako revno in megleno sliko, da ne omenjam nikjer nič.

V stari domovini izdaja zavarovalnica "Samopomoč" list Naša moč. V njem najdem polno zanimivih in važnih razprav, ki pomenjajo znaten dušeski k naš kulturi. Ena sama številka odvaga z lahkoto vso vrednost naših glasil v enem letu, ali če hočete v desetih. Tam najdem domeske od različnih pisateljev in duševnih delavcev, tukaj manjka vsega tega. Ena oseba, urednik in upravnik naj napolni od tedna do tedna list, kakor ve in zna. To je vse.

Od tedna do tedna pregledujem vse naše slovenske liste, ki izhajajo tukaj in vtis, ki ga odlašam, je naravnost razočarljiv. Včasih najdem nekaj zve v neodvisnih listih, v glasilih ni ničesar. In tudi ne more biti, če veste postavim, da ima urednik Glasu SDZ celih sedemdeset copakov na mesec. V New Yorku dobiš za ta denar tri sobe v apartmentih, ki so precej "spasaj". V Clevelandu lahko živi človek od tega, če hodi spat ob jezoro v "kučo" ki je zgrajena iz zabojev, drv in starega pleha. Je tako, kakor mi je tožil svoječasno prijatelj praktikant pri e. kr. sodniji v nekdanji Avstriji.

"Štirideset goldinarjev imam na mesec, štirideset," je poveljal. "S tem si kupim lahko eno obleko, lahko plačam stanovanje, privoščim si lahko vsak dan eno večerjo. Šel bi lahko nekolikokrat v opero ali dramo, naročil bi si lahko nekaj knjig in mesečnikov, da bi ne bil brez vsake duševne hrane. Vse to zmorem vsako posebej s štiridesetimi goldinarji, vsega skupaj pa ne. In tukaj je kriza. Rabim vse to in še nekaj več; dobivam pa za eno samo stvar."

Neodvisnim listom se lahko mnogo odpusti, ker — nimajo. Podpornim organizacijam se ne more in ne sme odpustiti, ker imajo, ker bi lahko, pa ali nočejo ali pa imajo tako trde odbore, da se ne zavedajo dolžnosti napram narodu, kateri jim je dal življenje in jih spravi tudi na noge.

Jaz ne vem zdaj, komu govorim. Odborniki bodo rekli: tako je ukrenila naša konvencija. Uredniki bodo rekli: tako zahteva odbor. In članstvo ne ve, kako je to, da se iz naših ljudi lahko vsak norega dela. Velika večina je brezbržnih in kulturno zaostalih. Za take je vsejedno. Tisti pa, ki vidijo in čutijo, da to ni prav, so v takih manjšinah, da se jih komaj vidi in sliši.

Ker imajo naši listi robote, mesto živih urednikov, katerih dolžnost je napolniti list za vsako ceno, si pomagajo, kakor vedo in znajo. Kdo bi jim zahteval? Človek se čudi pri neodvisnih listih, da sploh toliko zmorejo. Zakaj urednik ni in ne more biti duševna sila svojega lista, ampak k večjemu kontraktni delavec, ki mora nažagati o pravem času dovolj gradiva, da je list poln. Zato tudi z veseljem pobirajo gradivo, ki pride od zunaj od raznih dopisnikov.

S tem pa prehajam na novo polje — polje dopisnikov, ki polnijo naše liste od dne do dne, od tedna do tedna, od leta do leta.

Dopisi so posebna prikazen med nami in vsaj deloma tudi med drugimi senkaj došlimi narodi. Je tako: predno smo imeli liste, ni bilo drugega, kakor pisna na domače ljudi v staro domovino. To so bili tudi neke vrste dopisi, zakaj slednje pismo je romalo po vaši, če že ne v celoti, pa vsaj a tisto vsebino, ki je zanimala tudi druge. Kje je vaš? Kaj dela? Koliko zaslužiti? Pošilja kaj domov? Vse to in

mnogo drugega je bilo v njih. Ta pisma so bila skoro edina informacija, ki jo je prejela naša vas. Prilika in služek so spravile polagoma tega in onega — kam? Tje, odkoder je prišlo pismo. Tam sreča domačega človeka, vaškega znane, pa ga bo povprašal kaj in kako ter mu pomagal do dela.

Toda dopis, oziroma pismo v staro domovino je bila prva vez. Človek tukaj ni bil miren in zadovoljen, če je vedel, da so po drugih krajih naši ljudje, o katerih ničesar ne ve. Le s težavo je bilo mogoče potom starega kraja dobiti kak naslov, ki pa ni bil tako stalen, kakor smo jih bili navajeni v naši stari domovini.

Zelja po nekaki skupnosti je rodila naše prve liste. Nekaj naselbin je bilo že dobro poznanih — o veliki večini se ni vedelo ničesar. Prišli so listi. Z veliko težavo je šlo iz početka, zakaj vsak list je pomenjal tudi tedaj stroške. Dohodki so bili pa tako majhni, da ni bilo drugega, kakor upanje na boljše čase.

Rojstvo listov je bilo kmalu poznano. Ljudje so prehajali od kraja v kraj ter tako raznašali novice o slovenskem listu. Slednji kraj je imel gotovo delo in tudi za-lužek. Počelod boljše, po drugih krajih slabše.

Kaj je bilo bolj naravnega, kakor da se je ta ali oni list obrnil do slučajnega naročnika in ga prosil, naj kaj poroča. Tako bodo čitali o naselbinah tudi drugi in vse to bo pomagalo, da se bo polagoma razčepili in razkopani narod povil v nekako celoto.

Tako so bili dopisi od začetka nekaka potreba, katera se je pa sčasoma tako vdomečila, da je postala naravnost škodljiva. Če gledate angleško časopisje, boste našli le neznatne kotiček v vrednosti ene kolone, koder priobčujejo dopise od čitateljev. Tudi naši listi v stari domovini imajo le malo dopisov in še ti so največkrat poročilo o kakš kulturni prireditvi.

Zakaj je tako? Zato, ker pomenja vsak list nekako slo, kamor hodijo njegovi naročniki po izobrazbo, po navodila, po informacije in drugo. Zato mora vsak list imeti uredniški staf, to je nastavljeni ljudi, kateri urede vse gradivo in določijo, kaj pride notri in kaj ne. Poleg tega pa mora imeti vsak list reporterje ali zastopnike, ki obdelujejo gotova polja in prispevajo redno svoj material. Le na ta način je mogoče voditi list v gotovih smericah in dajati čitateljem tako gradivo, ki odgovarja svojemu namenu.

Vse to je pri drugih listih — pri naših ne. Pri nas se je vse časopisje obrnilo ravno narobe to se pravi: preobložen urednik ni drugega, kakor portir v večjem poslopju, ki kaže ljudem, kam naj gredo. Mesto da bi list s svojim stafom učil in vodil, je postal on tisti, ki se mora učiti in jemati lekcije od drugih. Zakaj dopisniki so po svojih dopisih prevzeli učno mesto v izobrazbi in direktivi lista.

Temu je največji vzrok, da nimamo nikakega napredka pri našem časopisju. Kar je neodvisnih listov, so postali več ali manj orodje svojih dopisovateljev, pri jednotlivih in zvezinih glasilih je pa še slabše. Tam čuti preobložen urednik dolžnost, da spravi v tisk vse, kar pride. Zakaj če ne napravi tega, je lahko pri tožba na ta ali oni odbor, ki potem pokaže svoje roge preveč samostojnemu uredniku.

Nadaljevanje na 6. strani.

Peter :: Zgaga

— Kako se začne vojna? — je vprašal sinček očeta.

— Vzemimo, da se Amerika in Anglija sovrážita, — je začel pojasnjevati oče.

— Baš včeraj sem čitala, da ni med Anglijo in Ameriko nobenega sovrážstva, — ga je prestrigla mati.

— Vem, — je odvrnil oče, — toda to se le reče tako.

— Čemu bi lagal otroku? Povej tako kot je.

— Jaz mu ne lažem, ampak ti hočeš.

— Lažeš! — Sinček: — Nehajta! Zdalj pa že vem, kako se začne vojna.

Da bi na svetu nekaj dosegli, se delamo, kakor da smo že nekaj dosegli.

Če se nečes zameriti ženski, ko pre-ojaš njeno starost, ji reci: — Po obrazu in postavi bi vam prisodil deset let manj, po pameti pa deset let več kot ste v resnici stari.

Naše nezaupanje opravičuje sleparstva drugih.

Da, — je rekel strogi zdravnik debeluh, — vaša belezen utegne postati nevarna. Torej držite se mojih navodil: vsak dan par peres solate brez olja in kozarec oranžnega soka. To je vse.

Kaj pa, gospod doktor, — ga je vprašal debeluh, — pred jedjo ali po jedi?

Vsakdo se pritožuje nad svojim spominom, mince nad svojo pametjo.

Salament, — se je jezil bogatinec, — danes se pa res ne sme nobenemu človeku verjeti. Kakor veste, sem imel hčer, ki ni bila posebna lepota. Skrbelo me je, da ne bo mogla dobiti ženina. Pa je začel lažiti okoli hiše neki priidnič. Slednjič je tudi v hišo prišel in jo zasnužil. Hčer sem dal doto, on si je pa na dan poroke še od mene izposodil tisoč dolarjev. Rekel mi je, da bom v kratkem času dobil nazaj. Nato sta se odpeljala. — Menda v Niagara Falls.

— Pa ti je poslal? — so ga vprašali.

— Ja, po preteku dveh tednov mi je poslal hčer nazaj, n pa tisočaka.

Sree se vedno norčuje iz razuma.

V današnjih težkih časih mora marsikateri zakonski mož dve leti preživljati: svojo in svojega sina ženo.

Kaj storiš, kadar vidiš izredno lepo žensko? — so vprašali domisljavo dekle.

Nekaj časa se gledam, — je odvrnila, — potem pa odložim ogledalo.

Čim bolj si zaljubljen v svojo prijateljico, tem bližji si temu, da jo zasovražiš.

Navzlic žrtvam, ki jih je zahtevala svetovna vojna, je v Jugoslaviji več moških, nege žensk.

Pa se je pojavila učena butica in rekla, da bi bilo mogoče razmerje na ta način uravnati, da bi bil vsak moški samo pet let poročen.

Poročene žene so zagnale strašanski krik in vik, neka stara devica je pa rekla:

— Saj bi res ne bilo napačno. Bi se že vsaj druga za drugo počasi zvrstile.

Za piruhe!

Najlepše Velikonočno Darilo, ki ga morete poslati svojcem v domovino, je denarna pošiljatev.

Poslužite se našega posredovanja za točno izvedbo vašega naročila.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York

Naročite še danes S. A. Koledar za leto 1939.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih naselbin

PRISLJENEC SE O ZIRA V PRETEK- LOST...

Ko smo še v šolo hodili, so nas učili, da moramo spoštovati in ubogati očeta in mater, da se nam bo potem dobro godilo. Ker bi rad, da bi se mi malo bolj godilo kakor se mi godi, sem se pa odločil zopet enkrat ubogati mater.

Ona me je namreč že večkrat nagovarjala, naj še kdaj pošljem kakšen dopis v Glas Naroda, kakor včasih — pred 20. leti. Naročnik lista sem bil od leta 1903 do 1920. Kot član SNPJ, sem bil tudi naročnik Prosve, če eno leto poprej, ko je začela izhajati. Sem še tudi danes, ter bom do mojega ali pa do Prosvetnega koneca. Poleg tega sem imel še par tednikov, toda pred 18 leti je bilo treba delati v tovarni po 10 ur na dan in še 3 ali 4 ure nad čas. Torej ni bilo dosti časa za čitanje. Zato sem bil enkrat Glas Naroda opustil.

Pred par leti pa mi pove zastopnik Fr. Skok:

— Tvoja mati je za tebe plačala naročnino za list Glas Naroda za pol leta, ako hočeš še sam za pol leta, ti dam še Slov. Amerikanski Koledar.

— Naj pa bo — sem rekel, — ker sedaj imamo polovico več časa za čitanje, kakor smo ga imeli pred 18 leti. In sedaj sem zopet naročnik lista Glasa Naroda ter mislim tudi ostati.

Ker nam že obetajo, da bodo slovenski listi pomrli, jih torej držimo, dokler so živi, ako samo poprej ne pomrjemo.

Listu Glas Naroda dam priznanje, ker gospodari že 46 let. Nina za seboj nobene politične stranke, da bi ga podpirala, ter tudi nobene organizacije, da bi ga članstvo podpiralo, pa še vedno izhaja.

Vredno je čitati Keržetove članke "Pod vaško lipo." Precej se strinjam z njim; njegove misli so tudi moje misli. Njega sem šele dvakrat osebno srečal, leta 1912 na milvaški konvenciji in leta 1937 na elevalandski konvenciji SNPJ.

Čital sem pa njegov list "Čas" ter njegove članke.

Težko, da bi se kaj izpolnilo kar on misli, da bi bilo dobro, kjer ljudje smo, kakor tiste zelene glave, ko so se po bregu valile in letele so na vse kraje, vsaka svojo pot.

Velikokrat pokaže komu ogledalo, da se lahko vanj pogleda, da se vidi kakšen je v resnici.

Tudi v Zgagovi koloni je dosti zdravega humorja.

Rad sem čital Remsove in Zelenčeve dopise, posebno pa še Tomaževe in Batičove, ker so bili iz naše doline.

Tomaža osebno ne poznam, če pa je Kašev, kateri je v Poljanah kože strožil, sem ga poznal.

Z Batičem sva skupaj glave bistrila na poljanski dvorazredni šoli. Tudi jaz sem skakal po Zirovskem vrhu in po Zali leta 1898 z nekim zemljemerem (geometrom). Ko je bilo najbolj vroče, sva šla pa mimo Severja k Burji in se tam ohladila.

Batič opisuje vse podrobnosti od Brodov do Žirov v Poljanski dolini. Torej oglašajte se še naprej in še bolj pogosto, kakor do sedaj. Posebno Poljanci smo z zanimanjem čitali Batičeve dopise, ko je opisoval sedaj že umrlega starega Amerikanca Pavla Kreka, sedaj pa še živečega, in kakor kaže, tudi še trdnega, najstarejšega fanta Poljanske doline, Andrejancovega Toneta.

Nedavno smo obhajali moje matere 82. rojstni dan. Bila je cela Šlosarjeva družina skupaj, pa smo sklenili, da damo vsak par desetih za piruho Andrejancovemu Tonetu ter darovalci so: \$1.50 Tone in Cecilia Demšar; po \$1.00 Matija in Frank Demšar; po 50c. Matilda Demšar, Rudolf Demšar in Ivana Oblak, roj. Demšar; skupaj \$5.00. Vsoto sem poslal Johnu Batiču, Žabja vas, pošta Poljane nad Škofjo Lo-

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva milijona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Jugoslovanski kat. jednoti, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti. Kampanja v mladinski in odrasli oddelek odprta do 30. junija, 1939.

Ako je društvo JSKJ v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

sem pristopil v omenjeno armado. Ko smo imeli proste vaje ob nedeljah popoldne, me je načelnik Šubice pridobil za par Tonetu. Rekel mu je:

— Tone, ti ki si bil vojak, glej na tega fanta, da bo pravilno hodil.

Po velikosti sva bila oba enaka, ter jaz sem imel par let manj kot dva križa, Tone pa par let več kot štiri križe. Ker se je meni komaj toliko poznalo pod nosom, da nisem dekle, je pa imel Tone brado in muštake za dva.

Ko smo korakali, mi je tekel Tone:

— Fant, tako hodi kakor jaz, ti bo še pri vojakih prav prišlo. Pogledal sem ga ko je stopal, pa je imel prste na nogah blizu skupaj kakor pa pete. Meni se je zdelo težko tako hoditi, pa sem stopal po navadi. 20 let prej, ko je bil Tone še vojak, mislim da je tudi stopal. Pete skupaj, prste ven. Načelnik nas je uvrstil da smo korakali veliki naprej, ko smo imeli vsak svoje korake, smo veliki naprej ušli, da nas mali niso mogli dohajati. Potem je poslal male spredaj, ki so potem smeli stegniti svoje korake, ter smo jih mi še zlahka dohčali.

Vaje ob nedeljah seveda v belih oblekah in s čepicami, smo vedno imeli tam, kjer je Tone že poprej pripravil kakšne dobrodelne ljudi, da so dali nekaj litrov vina ali sodeček piva naši tostniji.

Vaje smo imeli enkrat do Cvelfarja na Log; tam je bil gostilničar Jernej Tavčar, dr. Tavčarja brat. Tam sta plačala vsak nekaj. Drugič smo šli v Gorenjo vas. Gasili smo od Hlevčkarja do Peršutja, za dober blok daleč, vmes pa štiri gostilne. Povsod je Tone urenil, da je bilo gašenje vsaj nekaj plačano, nekaj smo pa še vedno imeli v svoji blaginji — ako je bilo treba, določili par kron. Tudi pri Tonetovem sosedu Anžonovu nismo zastopali gasilni in vode trafili. Drugič smo šli na Volče do Mraka. Tudi tam smo gasili, seveda, ker so imeli gostilno. Nazaj grede smo bili vselej malo bolj veseli, ker smo pogasili seveda le žego. Proti domu smo poskušali vedno še katero zapeti. Koliko smo znali, so seveda odločevali tisti, ki so nas poslušali. Škoda, da nisva danes s Tonetom po 40 let mlajša in še pri isti kompaniji, pa bi zopet zapela kaj lepega, kaj domačega o Poljanski dolini, na primer tisto:

Od Loke po Poljanski dolini, dosti lepih je deklin; V Zireh je velika gora, iz nje izvira reka Sora. Sora teče od Žirov, Naprej še dalje od Brodov.

Tam vidiš tudi Poljance ki jako ljubijo žgance. Kar v postu prihranijo, o Veliki noči zarajajo. Kar takrat evenka je, za sladko vince gre. Pa plešejo in vriskajo, dekleta k sebi stiskajo.

Kar se tiče westališke naselbine, je tako kakor povsod. Snega to zimo smo imeli malo. Mraza pa od 12 do 19. marca skoro več kakor vsega poprej. Tovarni je tukaj veliko, delavcev dosti dela, dosti jih pa zopet za delom, nekateri pa pričakujejo starinske pokojnine. Mali obrtniki in rokodelci se pa borimo iz dneva v dan za obstoj življenja. Vsi skupaj pa pričakujemo boljših časov. Če jih dočakamo ali ne, je še vprašanje.

Pozdravljam Toneta in vse Poljance ter vse čitatelje Glasa Naroda.

Anton Demšar,
West Allis, Wis.

OBIŠČITE SVETOVNO RAZSTAVO.

Svetovna razstava v New Yorku bo odprta dne 30. aprila. Gotovo si jo bo ogledalo dosti Slovencev iz vseh delov Združenih držav.

Ravnatelj Slovenskega Doma v Brooklynu (American Slovenian Auditorium, Inc.) 253 Irving Ave., vabijo vse slovenske obiskovalce razstave, naj napravijo Slovenski Dom za svoj glavni stan.

Od Doma do razstavišča je komaj petnajst minut z avtomobilom, pa tudi zveza z busi, subwayem in poulično karo je dobra.

Prenočišča bodo lahko dobili pri privatnih slovenskih družinah. Sporočite odboru, kdaj pridete in koliko vas bo, pa vam bomo vse preskrbeli.

Klor bo hotel prenočevati v hotelu, naj nam sporoči, in mu pošljemo seznam hotelov in cene.

Oglejte si razstavo v obilnem številu. Newyorška naselbina vas bo z veseljem in prisrčno sprejela.

Newyorške in brooklynske

SE MENA IZ JUGOSLAVIJE

SMO ZOPET SPREJELI. — PIŠITE PO BREZPLAČNI ČENIK. ALI PA TAKOJ NAROČITE IZMED SLEDEČE ZBIRKE:

SALATA. listnata, najzgodnejša
SALATA. zgodnja krhka glavna
SALATA. ljubljanska jedenska
SALATA. rdečkasta glavna
ZELJE, fino okroglo zgodno belo
ZELJE, ljubljansko veliko kasno
KORENJE, srednjedolga rumeno
KORENJE, veliko kasno rdeče
PETRŠILJ, gladki s korencom
PESA, rdeča okrogla namizna
REDKVIČA, zgodna fina rdeča
RADIC, za solato, širokolistnat
ENDIVJA, rumena zgodnejša
ENDIVJA, pozna široka zelena
MOTOVILEC (repinček) domači
KUMARE, fina domača vrsta
GRAH, užiten v stroju, visok
FIZOL, brez niti, nizek zelen
FIZOL, brez niti, nizek rumen
FIZOL, visok zelen brez niti
FIZOL, visok rumen brez niti
PARADAJZI, srednjeveliki rdeči

CENA TEH SEMEN JE 12c PAKET
Lahko kar izrežete ta oglaš, podrtate semena, katera želite in ga nam vrnete z Money Ordrom in naročilo bomo točno poslali.

Sprejeli smo tudi novo zalogo direktorja iz ljubljane pravega slavnega

"BAHOVEC PLANINKA"
ZDRAVILNEGA ČAJA. To je svetovno slavno zdravilo za kri, želodec, ledvice, jetra, žolč, čreva ter še posebno za ženske bolezni.

CENA JE: 1 skatla \$1.—, 3 sk. \$2.90

STEVE MOHORKO CO.
704 South 2nd Street
MILWAUKEE, WIS.

rojake prosimo, naj nam sporoče, koliko prostora imajo na razpolago za slovenske obiskovalce.

Odbor Slov. Doma.

POZOR ROJAKI V CANADI

Rad bi izvedel, kje se sedaj nahaja moj brat FR. ULČAR. Pred 6 leti je bil vpislen pri General Del, Edmonton, Alt., Canada. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za njegovo bivališče, naj mu sporoči, da ga išče brat: L. ULČAR, 1511 S. 58th Avenue, CICERO, ILL.

(3x)

Nekaj posebnega!

Naročite še danes!

VSAKEMU, ki naroči Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1939, pošljemo...

KANDIDATI SVETOVNE RAZSTAVE v Brooklynu, New Yorku, 30. aprila 1939. Na razstavi bodo izloženi vsi predmeti, ki bodo dobili priznanje. Zanimanje je za vse, ki se zanimajo za svetovno razstavo, posebno pa za Slovence, ki bodo tam predstavili svojo domovino.

AKO NAMERAVATE OBISKATI SVETOVNO RAZSTAVO, VAM JE TAJ ZEMLJEVID NEOBHODNO POTREBEN.

OGROMNOST SVETOVNE RAZSTAVE V NEW YORKU BO SLEHERNEGA PRESENETILA.

Izšel je

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

1939

POVESTI ZGODOVINA HUMOR
ZEMLJEPISE GOSPODINJSTVO
NARAVOSLOVJE
RAZNOTEROSTI NAVODILA

50c s poštnino

Naročite pri: Ne zamudite te prilike!

Slovenic Publishing Co.
216 West 19th Street New York, N. Y.

POZOR, ROJAKI!

ŠE VEDNO IZDELUJEM IN POPRAVLJAM VSAKOVRSTNE

HARMONIKE

BODISI NEMŠKE, KRANJSKE, PIANO, KROMATIČNE IN DRUGE — 2, 3, 4 5 GLASNE

Se priporočam za naročila:

ANTON BOHTE
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

Za ljubitelje leposlovja

CYKLANEM. Spisal Janko Kersnik (136 strani.) Kersnik je pisal v Jurčičevem duhu. Svoj slog je znal tako prilagoditi Jurčičevemu, da je po Jurčičevi smrti uspešno završil njegove nekončane romane. "Cyklanem" je ena njegovih najboljših povesti.
Cena \$1.00

MOLOH. Spisal Janko Kač. (198 strani.) Pisatelj je segel v dobo, ko so začele graditi tovarne na Štajerskem in ko je vse vrelo v nje. Vrelo v nje in jih uničevalo. Strašno maščevanje razočarane matere.
Cena \$1.00

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI. Spisal Janko Kač. (117 strani.) Štajerski rojak Kač ni do svojega štiri-desetega leta stopil v javnost. Nato je začel pisati krajše črtice, ki jih vsebuje ta zbirka, nato je pa zaslovel s svojim romanom "Grunt."
Cena 85c.

IZZA KONGRESA. Spisal Ivan Tavčar. (548 strani) Pisatelj je posegel v tem romanu v začetek devet-najstega stoletja, ko se je vršil v Ljubljani kongres, ko so se sestali trije cesarji. Kdor hoče poznati ljubljansko življenje onega časa, naj prečita ta roman.
Cena \$2.50

KLEOPATRA. Spisal Rider Haggard. (283 strani.) Zgodba o čudoviti egipčanski kraljici, ki je gospodovala vsemu takratnemu svetu. Rimski vladar je iskal milosti in ljubezni pri nji. Njeno razkošno in razuzdano življenje ter njena tragična smrt.
Cena \$1.45

KRISTOF DIMAČ. Spisal Jack London. (404 strani.) Eno najboljših del znanega ameriškega proletarskega pisatelja, ki je dober poznal življenje vseh slojev, ker ga je sam doživljal. Njegova dela so prestavljena v vse kulturne jezike.
Cena \$1.00

Slovenic Publishing Company

NAPOLEONOVA LJUBEZEN

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje

(19)

"Tega mi ni bilo treba praviti, da sem storila svoj sklep. Kako ste videli, je bil storjen, se preden ste mi jeli govoriti o rečeh, ki jih ne morem verjeti in ki nočem misliti nanje. Vaša skrb je bila odveč..."

Ko je tako govorila, je bila Marija Walewska vključ s svojimi majhnimi postavi polna dostojanstva, ki je terjalo spoštovanje. Fouché je odbil oči: "Ne, gospa grofica, ni bila odveč, ker zdaj se boste še odločneje upirali napadu, ki vas čaka..."

To je bilo pravilno. Brez Fouchéja bi se bila tudi uprla, a nazadnje bi jo bil boj morda vendarle utrudil, da bi se bila vdala prošnjam in obljubam, zdaj, ko je bila polna nezaupanja, pa ni moglo biti več govora o tem...

"Oh," je rekla, "gospoda Bassanskega se ne bojim. Zastran njega se čutim varno. Ali kaj poreče cesar?"

"Prej kakor čez dva ali tri tedne cesar ne more biti tu, in dotlej mi bodo na misli že čisto druge reči. Rojil bo in razsajal, a 500 milij odhod; vse bo padlo na Mareta, in ta ima širok hrbet. Ko mine Napoleono-va prva jeza, bo jel premissijevati. Vaši razlogi so tako tehtni, da se jim ne more upirati. V bistvu ne more reči, da ne bi imeli prav. Cesar ima smisel za rodbino, in njegovo spoštovanje do vas bo le tem večje. Poznam pa osebo, ki bo globoko padla v njegovem spoštovanju: že zanj lahko rečem, da je zaradi vašega odpora izgubljena..."

"Kdo je to, gospod minister?"

"Cesarica."

Marija Walewska je začutila radost, ki je zvenela iz teh besed. Vojvoda Otrantski je bil po neprevidnosti za trenutek pokazal svoj pravi obraz. Takoj se je zavedel tega in se ugriznil v brezkrvne ustnice.

Toda Marija Walewska je bila nad Jožefinim deležem pri tej spletki razdražena, in nič je ni gnalo, da bi se zavzela za cesarično korist.

"Kakor pravite, gospod vojvoda, je cesarica preveč in se je znala doslej izvrstno braniti. Akoravno čutim do nje samo spoštovanje in sočutje—da, sočutje — vendar konec koncev ni moja dolžnost, žrtvovati svojega otroka, da utrdim njen položaj..."

Tedaj je nekdo potrkal na vrata.

Sobar je stopil v salon.

"Prezvišenost, gospod vojvoda Bassanski vprašuje, ali ga izvoli gospa grofica sprejeti..."

"Da, takoj," je rekla Marija Walewska.

"Ubogi Maret je dolgo odlagal," je sam pri sebi pomislil Fouché. "Skrajni čas je bil."

Poslovil se je.

"Gospa grofica, kako morem zapustiti hišo, ne da bi srečal svojega izvrstnega tovariša?"

Marija Walewska ga je spremljala skozi obednico v predstojbo, med tem ko so vodili vojvoda Bassanskega v salon, ki ga je bil Fouché pravkar zapustil.

Fouché je krenil skozi vrt k svojih kočij, ki je čakala v slepi ulici. Ob misli na zverženost stavke, s katerimi se je najbrže Maret zdaj le taval svoje naloge, je policijski minister od veselja škripal z zobmi.

"Le govori, prijatelj, le govori. Zaman si prizadevaš. Ni ti tvoj gospodar sam je ne bi mogel presgovoriti."

"Mir je bil podpisan. Drugi dan se je Napoleon baš pripravil za odhod iz Schoenbrunn, ko je prišel vojvoda Bassanski s poročilom o svojem posredovanju. Fouché se ni bil ušel. Cesar je bil zaradi odpora Marije Walewske ves besen in je nesrečneža osorno nahrulil."

"Niste se prav lotili stvari. Seveda, kaj pa razumete o ženskih! Morali bi biti mihi, dobrihriki in odločni, vse hkratu. — Oh, kaj hočem s takim tepecem! Mar bi bil poslal Duroca?"

"Sire, poizkusil sem vse, kar sem mogel. Prosil sem in zaklinjal. Poudarjal sem vse gnotne posledice tega načrta. Grofica Walewska me je popolnoma razumela. Sreče se ji je trgalo, ker je morala odbiti željo vašega veličanstva, a materinska ljubezen je bila močnejša. Kaj sem mogel, sire. Jokala je..."

"Vraga! Do tega, da je jokala, bi je že celo ne bili smeli pripraviti. Tak posredovalec!"

Sel je k mizici in vročično vrzel nekaj vrstic na papir:

"Marie, ne morem ti utajiti, da si me razočarala. Več ubogljivosti in zaupanja sem pričakoval od tebe. Tvoj odgovor mi narekuje usodne ukrepe. Vreda, Marie, ostanem ves tvoj."

Drevo odpotujem v Passau, in čez kak teden dni bom v Fontainebleauju. Potrdi mi prejem tega pisma po tistem, ki ti ga prinese."

"Nate, Maret; zapечатite to pismo in ga odpošljite še danes. Takoj odrinemo z Dunaja... A nikar mi tako klavrno ne glejte: saj nisem jezen na vas."

Pri teh besedah ga je lahko udaril po licu, in potrti državni tajnik je spet oživel.

Ko je ostal cesar sam v svoji delovni sobi, je dolgo premišljeval. Pravkar je bil srečno ušel Stapsovemu atentatu. Tj. atentat je bil vpihlo vse Evrope znova pokazal krhkost mogočne zgradbe, ki je stala na življenju posameznega človeka, ter znova — in bolj ko kdaj — obrnil Napoleonove misli na prihodnost njegovega dela.

Mislil je, da bo s tem podtaknjenjem, ki položi ljubičnega otroka v cesarsko zibelko, vse uredil. A načrt je bil propadel. Kaj naj zdaj stori? Ali naj vztraja pri svoji volji?

Preveč je ljubil Marijo, da bi bil zmožen misliti na edino rešitev, prisiliti jo... S tem je bila zanj stvar opravljena. Opustil je ta načrt in se neutegoma lotil drugega. Kot človek dejanja se ni nikoli zagrizel v misel, ki je ni bilo moči takoj uresničiti.

Napoleon je pobesil glavo in se enkrat zaporedoma pretehtal vse možnosti, kako bi dal državi prestolonaslednika.

Evgen je bil res da zvest in hraber, a prešibak; dober človek v podrejeni vlogi. Sicer bi se pa taki izberi rodbina Bonaparte toli srdito uprla, da človek z rodbinskimi čustvom ni mogel misliti nanjo... Ali pa kateri izmed Napoleonovih bratov? Lucien, ki je bil najbližje glave, se je bil uprl in je bil malo manj ko izgnanec. Jožef ni imel ne potrpljenja ne odločnosti. Ludvik je bolehal za putiko. Jerome je bil ničemer in lahkomisel. Francija ne bi šla za nobenim izmed njih. Misel, da bi si postavil naslednika, kakor je bila navedena v starem Rimu, je bila to

rej neizvedljiva. Potreboval je niti z besedico omenil te stvari. Ali se je bil premislil? Je bil morda zadel ob nepričakovane ovire? Ohrabrila se je in namignila nekaj takega, a Napoleon ni pobral besede.

Le kaj je bilo moglo prevrniti to ugodno spletko, ki je obetala Napoleonu uresničenje njegovih političnih načrtov, Jožefini ohranitev njenega položaja in grofici Walewski bleščečo prihodnost za njenega otroka. Ali je bilo mogoče, da bi se bila Poljakinja uprla in ne bi hotela podpreti Napoleonove želje? Kaj ji ni zadostoval misel, da bo njen sin prestolonaslednik? Ali je hotela doseči prestol zase?

Strah je dajal sodbli drugače toli površne Jožefine gotovost, ki jo je njen bistri dar za opazovanje še podčrtaval. Vedenje dvora se ji je zdelo značilno. Vnanjo spoštljivost so ohranjali, a vnaša je ponehaval — posebno v cesarjevi navzo-

nosti. Nič več se niso s prošnjami obračali do nje.

In v tem, ko so Bonaparte kar sijali in jo žalili s svojimi škodoželjnimi nasmehi, so postajali obrazi onih, ki je bila njih sreča zvezana z njeno, vsak dan bolj mračni.

Kot se vidi, hoče Bonaparte odstraniti Jožefino, vi-oko izobraženo in vladno družico, ki je toliko pripomogla, da se je obdržal Napoleon na vrhuncu. Kam se bo zdaj Napoleon obrnil, da bo obdržal Francijo vse kar ji je pridobil? — Na daljše se v prihodnji prilogi.

Samomor gimnazijskega profesorja.

V Zemunu se je obesil gimnazijski profesor Alfred Remer. Pokojni je bil med dijaki zelo obljubljen. Ker ni zapustil nobenega poslovnega pis-

ma, ne vedo, kaj ga je gnalo v smrt. Pokojni je bil zelo ne-srečen človek.

TVORNIKA ZA SINTETIČNI KAVČUG V ITALIJI.

Odbor za avtarkijo v Italiji je imel pod predsedstvom Mus-

soliniya sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se zgradi tvornica za sintetični kavčuk v Ferrari.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Knjige, katere toplo priporočamo

MORSKI RAZBOJNIK. Spisal Fred. Marryat. (193 strani.) V duhu čitatelja oživi romantika v najbolj pestrih barvah. — Kri in ljubezen. — Viteštvo in maščevanje. — Časi, v katerih sta spretnost in gibčnost odločevali. Cena 85c.

MORSKI VOLK. Spisal Jack London. (328 strani.) — Eden najboljših romanov znamenitega ameriškega pisatelja, ki je pisal svoje romane največ po svojih lastnih doživljajih. Roman je zanimiv od prve do zadnje strani. Čitatelj ga ne bo odložil, dokler ga ne bo prečital do konca. Cena \$1.25

OD ŽIVLJENJA STRTA. Spisal M. J. Breme. (337 strani.) Strašna usoda šestnajstletne mladenke, ki je iz radovednosti zašla v nepoznano življenje ter pregledaj padla po krivdi drugih. Povest je pisana v obliki dnevnika. Cena \$1.50

OGENJ. Spisal Henry Barbusse. (337 strani.) Pretresljiv opis prizorov iz svetovne vojne. Edinole mojster kakor je Barbusse je mogel napisati kaj takega kot je "Ogenj." Cena \$1.00

ODISEJ IZ KOMENDE. Spisal Ivan Pregelj. (269 strani.) Opis lanberske vojske, ki je ostal v spominu sleherniku, ki ga bo prečital. Pregelj je mojster sloga in jezika. Pričevanje ga med najboljšje sodobne slovenske romanopisce. Poleg romana vsebuje knjiga še nekaj krajših črtic. Cena \$1.50

ZGODBE ZDRAVNIKA MUZNIKA. Spisal Ivan Pregelj. (98 strani.) Pregelj je eden najboljših slovenskih pisateljev. Ta zgodovinska povest prav nič ne zaostaja za njegovimi drugimi deli. Pregelj je globok, navzile temu pa lahko razumljiv tudi preprostemu človeku. Cena 70c.

POD KRIVO JELKO. Spisal Peter Bohinc. (160 strani.) Rokovnjači na Gorenjskem. — Črni graben. — Veliki Grog. — Primeri rokovnjske govorice. Povest temelji na zgodovinskih virih ter je poleg Jurčičevih "Rokovnjačev" svojevrstna v slovenski književnosti. Cena 55c.

POD SVOBODNIM SOLNCEM. Spisal Franc S. Finigar. 2 zvezka 300 in 368 strani.) Po izjavi kritikov je to najboljši zgodovinski roman. Opisuje življenje starih Slovencev. Mladega Istoka je zanesla pot v Bizano, današnji Carigrad, kjer se je seznanil s Ireno ter se zaljubil v njo. Cesarica si je zaman prizadevala ujeti ga v svoje mreže. Cena \$4.00

POSLEDNJI DNEVI POMPEJA. Spisal Bulver. (2 knjigi in 280 strani.) Zgodovinski roman iz časa, ko je bohtelo razkošno življenje v Pompejih in Herkulanumu. Borbe s amfiteatru. Spletke egipčanskega "čarovnika." Glauk in njegova ljubezen. Strašna usoda. Cena \$1.25

PUSTOLOVŠČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA. Spisal Jaroslav Hašek. (2 zvezka 263 in 230 strani.) Če se hoče od sree nasmejati, čitajte to delo slavnega češkega humorista. Britka satira na staro Avstrijo. Švejkove pustolovščine ne izvajajo iz človeka samo smeha, pač pa krot. Cena \$2.40

POVESTI IZ DNEVA IN NOČI. Spisal Guy de Maupessant. (157 strani.) V knjigi je zbranih dvanajst najboljših črtic slavnega francoskega pisatelja. Vse od prve do zadnje so skrajno zanimive ter neprekosljive po svoji vsebini. Maupessant je eden najboljši čitanih pisateljev. Cena \$1.00

ROMAN TREH SRC. Spisal Jack London. (432 strani.) Ena najbolj zanimivih in najdaljših povesti slavnega ameriškega pisatelja. Ko jo človek prične čitati, se ne more odtrgati od nje. Jack London je mojster opisovanja, navzile temu je pa roman na vso moč živahen in zanimiv. Cena \$1.50

SAMOSILNIA. Spisal Anton Navačan. (153 strani.) Knjiga vsebuje deset povesti slovenskega pisatelja Novčana, ki se je proslavil s svojo zbirko "Naša vas." Snov je povečini vzeta iz življenja naših rojakov iz bivše Štajerske. Cena \$1.50

ŠTEFAN GOLJA IN NJEGOVI. Spisal Ivan Pregelj. (253 strani.) Tragična usoda župnika Golje, potomca tolimskega puntarja. Njegova puntarska kri je prav do smrti kljubovala. Knjiga vsebuje poleg drugih črtic tudi dve klasični pridigi Tomaža Butarja. Cena \$1.50

TARZANOVE ŽIVALI. Spisal Edgar Burroughs. (294 strani.) Nadaljevanje "Tarzana," ki je že vsaj po imenu znan vsakemu omikanec. Dasi je snov povesti neverjetna, se lahko čita in se človek polagoma tudi v neverjetnost zviži. Cena 85c.

TOLOVAJ MATAJ. Spisal Franc Milčinski. (151 strani.) Naš najboljši humorist je zbral v tej knjižici nekaj črtic, ki so tako ljubke in prisrčne, da čitatelj ob čitanju zares uživa. Posebno zgodba o Cefizlju je naravnost klasična. Cena \$1.00

UMIRAJOČE DUŠE. Spisal Ilka Vašte. (220 strani.) Roman iz stare Ljubljane. Značaji so izrazito opisani, istotako tudi takratne navade. Ljubljana nam je povečini znana iz začetka sedanjega stoletja, kdor jo pa hoče poznati iz prejšnjih stoletij, naj prečita ta roman. Ne bo mu žal. Cena \$2.50

CVETJE V JESENI. — VISOŠKA KRONIKA. Spisal Ivan Tavčar. (418 strani.) "Cvetje v jeseni" in "Visoška kronika" sta najboljši dela pisatelja Tavčarja. Kritika je soglasnega mnenja, da je v teh dveh delih prekosil samega sebe. Obe sanjani se vršita v Škofji Loki oziroma v Poljanski dolini. Cena \$2.50

ZADNJA NA GRMADI. Spisal Franc Jaklič. (268 strani.) Tudi dolnja Ribnica je imela svoj čarovniški proces. Pisatelj Jaklič je na podlagi zgodovinskih virov dobro opisal preganjanje in kaznovanje "čarovnic," ki so bile sicer povsem nedolžne ženske. Cena \$1.00

ZADNJA PRAVDA. Spisal J. S. Baar. (184 strani.) Povest je prevedena iz češčine. Ob čitanju se čitatelj vživi v življenje nam sorodnega češkega človeka. Baar je priznan češki pisatelj, in boljše prevoda si skoro ne moremo želeli. Cena 85c.

ZLOČIN V ORCIVALU. Spisal E. Gaboriau. (246 strani.) Gaboriau je bil bolj ustvarjen za detektiva nego za pisatelja, dasi je tudi kot pisatelj nedosegljiv. Čitatelj ne reši v romanu zagotvetke, dokler ne prečita do konca. Cena \$1.00

ŽIVI VIRI. Spisal Ivan Matičič. (411 strani.) Najznamenitejša delo pisatelja "Na krvavih poljanah." Pisatelj je segel v najbolj zgodnjo zgodovino ter mojstrsko razvil snov do današnjih dni. Lepo vezana knjiga bo kras vsaki knjižnici in vsak jo bo čital z zanimanjem. Cena \$2.00

AGITATOR. Spisal Janko Kersnik. (99 strani.) Janko Kersnik je poleg Jurčiča najbolj znan in priljubljen slovenski pisatelj, kar jih je živelo v drugi polovici devetnajstega stoletja. Njegovega "Agitatorja" bo sleherni čital z užitkom. Cena \$1.00

ČEŠKA CESARJA MONTEZUME. Spisal M. Rider Haggard. (383 strani.) Delo, ki zavzema odlično mesto v svetovni literaturi. Napeto do skrajnosti. Čitatelj bo roman z užitkom prečital od začetka do konca. Cena \$1.50

Kratka Dnevna Zgodba

H. M.

POCESTNA PEVKA

Sedel je v svoji podstrešni sobi, ki je bila ona, kakor je neopažena pela od zana, ko se je hiša pogrezala v mrak, ali v juranji zarji. Glas ji je bil še neizvežban, a v njem so bili že vsi drhljaji ženske duše. Toda nihče ni mogel videti, kaj se je dogajalo v njej, kako bolešno je občutila ozkoto provincialnega in domačega življenja. Ni bil več tak mlad, da bi se dal za vselej zvezati in tako je odšel, zaključil je radostne, brez ciljne dni kakor karnevalske pustolovščine, ki je bila izgubila svoj smisel.

Videl jo je še pred sabo kako je vsa razočarana gledala za njim, ko ga je voz odpeljal. Do nenadnega in bolečnega srečanja v enem izmed malih pariških vartov je prešlo šest let. Kako se je bila spremenila! Bila je zvezda v tem prostoru, ki so ga obkroževali lahkoživeci. Tu je pela svoje pesmi, ozko in brezdušno, tu ni nihče slavil njene nedolžne lepote. Šla je skozi roke in žila je kakor v pijanosti, s katero se je omamljala in iskala nadomestila za izgubljene iluzije. Zbežala je iz očetove hiše in je šla po poti, ki jo je morala voditi v propast.

Kaj se je bilo zgodilo z njo? O najodpornijšem bistvu te pocestne pevke je vedel tako malo, kolikor je malo vedel o bistvu tistega dekleta, s katerim je bil po slučajni preživeli tiste epojne pomladne dni na vrtu. Brezduha so med tistim časom in sedanjim. Ta uboga ženska, ki jo žene kot brezdušno, ki jo žene kot brezdušno.

V tem hipu jo je spoznal. Bila je ona, ki je sedaj padla na terno pocestne pevke. V svojih mlajših letih jo je bil spoznal. Nje oče je bil visoko čistan mož. Med njegovimi mnogimi hčerami je bila ona najmlajša in najsočnejša. Bilo ji je takrat komaj dvanajset let. Njena lepota je bila popolna ženska lepota, speča čutnost je bila v njenem bitju pri vsej mehko in dražesti; pri vsej zanesljivosti je morala planiti nekoč iz nje neznana sila. Bila je med tistimi, ki čakajo, ki upajo v čudež, ena tistih, ki so nedolžne in v svoji ljubezni in v svojem sovraštvu.

Bila je nomad, dražena pomlad. Često je sedel v pogovoru z dekletom s širokim vrta za hišo. Divje rastoče rastline je omamljalo s svojim vonjem. Nobena pčula ni bila lepša od te. In dvakrat

movinko, beračico in pocestno pevko, nemirno od mesta do mesta, je kakor ptič pevec, ki se je bil izgubil v svobodi. Od tistega jutra je ni bil več videl in vendar mu je bilo, kakor da ga spremlja, kakor nevidna družica njegove osamelosti v najoddaljenejših krajih in čisto je menil, da je zaslišal nje glas v aličem hrupu, v veseljih in žalostnih urah.

Prijeti cigani — morilci. Nedavno smo poročali, da so bile v Petrogradu na zverinski način umorjene tri ženske: žena, mati in stara mati kneta Bukorja. Osumili so tega zločina cigane, ki so jih zapirali in sicer osam cigani in dve ciganki. Cigani so pred dvema letoma od Bukorja kupili kravo, ki pa je kmalu poginila. Zahtevali so od Bukorja denar nazaj, toda Bukor jih je zavrnil. Nato so na prisegli krvavo maščevanje. Dne 2. marca se vdrla cigani v Bukorjevo hišo in s sekirami pobili vse tri ženske. Bukorja samega ni bilo doma in tako je ušel maščevanju cigani. Med zasliševanjem so ugotovili, da ima eden izmed aretiranih cigani Bandika Stojkova, na vesti štiri roparske umore. S cigancem Milošem Petrovičem je leta 1933 umoril v Srbkem Itebeju zakonsko dvojico Sava in Jelene Smiljančič, s cigancem Dušanom pa leta 1934 v Bašiču 80 letnega Milutina Grušiča in njegovo ženo. V Grušičevi hiši sta morila uplenila 700.000 din.

Vprašal sem, če se je tudi on ponašal za nošnje bander. Dejal je, ko so pri podružnici sv. Križa, napravljali novo bandero, so zanj nabirali fantje sosednje vasi, katerim ni bilo toliko za ponos, samo, da bi bandero manj koštalo za katero je tudi ena palico dovolj. Ko je zato zvedel Tone, zbral je v enem tednu potrebno svoto in jo nesel v farovž.

Zupnik Ramovš je pohvalil Toneta, da vašo bandero mora tri palice ali drogeve imeti, kar do tedaj razen farnega nobena bandero ni imelo. Domačini so pa še segli v svoje žepce za srebrn venec, ki je na vrhu okrog križa. Prišla je Velika noč in čas

Andrejančev Tone

Mladostni spomini najstarejšega fanta v Poljanski dolini.

Nadaljevanje PIŠE JOHN BATICH

Velika noč je bila že nekaj velik praznik za fante. Posebno so se pogajali, kolo ali kateri bojo nosili cerkveno bandero pri procesiji. Za to službo je moral biti vsak nov in zlikan. Tudi dekleta so gledala, katera bo bolj zala od druge.

Glavno pa, kar se je od Velike noči pričakovalo, so bili pirihi. Pirhe so pričakovali fantje od deklet, in te zopet od njih. V pirihih se navadno misli na velikonočna darila, kot pobarvana jajca, pomaranče in leetnati pirihi, to je male leetnate pogačke, ki so širji na sredini, kot na koncih, lepo nastikani in z verzom na njih. Dalje, viržinke in za dekleta lepe židane rute. O Veliki noči je tudi Tone polnil svojo staro skrinjo in skušal pirhe ohraniti za spomin. A ostali so mu le pomarančni olupki in slame od viržink.

Vprašal sem, če se je tudi on ponašal za nošnje bander. Dejal je, ko so pri podružnici sv. Križa, napravljali novo bandero, so zanj nabirali fantje sosednje vasi, katerim ni bilo toliko za ponos, samo, da bi bandero manj koštalo za katero je tudi ena palico dovolj. Ko je zato zvedel Tone, zbral je v enem tednu potrebno svoto in jo nesel v farovž.

Zupnik Ramovš je pohvalil Toneta, da vašo bandero mora tri palice ali drogeve imeti, kar do tedaj razen farnega nobena bandero ni imelo. Domačini so pa še segli v svoje žepce za srebrn venec, ki je na vrhu okrog križa. Prišla je Velika noč in čas

procesije. Tistih, ki so bili prej za eno palico pri banderu je bilo pet, ki so vsi držali za palice, da bi bandero nosili. "Marš, proč od bandera!" Nosili ga bomo mi!" Niso se dosti pomišljali, pustili palice, ker če ne bi bila na svetem kraju v cerkvi, bi bil Tone dal par gorkih vsakega okrog ušes.

Počakali so pa zunaj na mostu, ter skušali se polastiti bandera, toda, ko bi bilo to, kak drug dan, bi bili plavalci po Ločnici.

Se razume, da je Tone pri procesiji držal za srednjo palico, druge palice pa fanta iz domače vasi. Sledil pa je velikonočni ponedeljek, ko se je zopet smelo plesati, piti in jesti, po štiri-desetdanskem postu, ko je tudi Tone dobival pirihe in jih tudi delil.

Za Veliko noč se je pa bilo treba tudi drugače pripraviti. Ni bilo treba samo moliti in postiti se skozi te dolge, puste dni. Bila so izpraševanja v krščanskem nauku, in delili so listke za velikonočno spoved, katero je bilo treba opraviti pred Veliko nočjo, pri kateri se je dobilo rdeče listke v dekaz, da je bila spoved opravljena.

Tone se je pri izpraševanju, kot pravi, vedno dobro odrezal, šel k spovedi, dobil rdeče potrdilo, katerega je vtaknil doma za okvir table sv. Antona. Toda od drugih pa pravi, da so nekateri imeli navado svoje črne listke z zveplenkami rdeče popacati. S tem so preslepili bolj kratkovidne pobiralec listkov, ki so jih nosili v farovž s seznamom tistih, ki se niso mogli z njimi izkazati. Te so za "lutrš" zapisali. O pravili so sicer tudi ti svojo versko dolžnost pozneje in ne takrat kot bi jim kdo ukazoval.

Svoj čas so imeli ti listki pač velik pomen. Vendar, kot vidimo v Tavčarjevi Kroniki, je ciganka, ki je imela štant pod neko smreko, prodajala poleg suhih krot, človeške masti, tudi spovedne listke. Danes jih več ne dajo in tudi pobirajo ne.

Ko sva se s Tonetom pogovarjala in kadila, tudi nisem mogel kaj, da ne bi ga bil vprašal, če je katerikrat poskusil za ženitev, ker je, kot pravi, vse gledalo za njim.

Najprej je rekel, da ne, potem pa vendar povedal, da ni bilo brez nič.

Andrejančeva domačija mu je bila, ker je bil najstarejši, skoraj zagotovljena. Toda, kazalo mu ni katere spravljati na dom, posebno še, ker maceha bi bila najbrž mlajši od katekole, ki bi jo bil Tone dobil. Poleg tega pa, še najmlajši bratec je bil komaj iz zibel. Bili bi dve gospodinj, in na ta način ena delovna moč več, čemur bi nihče izmed domačih ne bil nasprotoval, dokler bi bilo dela čez glavo. Toda po zimi, ko ženskam navadno zraščajo daljši jeziki, bi bil ravs in kavs. Oče mu pa tudi toliko dati ni mogel izplačati, da bi bilo zadostovalo, če bi se bil Tone drugam priženil. To je tudi dobro vedel in ni mislil resno na ženitev, in hodil le ogledovat in pri tem študiral, kako se bo nekega dne ženil na dom.

K Anžonovu, njegovemu prijatelju in sosedu, ki mu je tudi drugoval ter je imel kupčijo za vse, kar se je v dolini pridelalo in zredilo, so hodili hribovci kot dolinci ponujati svoje pridelke v nakup.

Saljivi Nace je ob takih priklah imel tudi navado, da je

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj: KADAR hočete poslati denar v stari kraj:

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENE PUBLISHING CO.

::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA":: 216 West 18th Street New York, N. Y.

Vsakega izpraševal, če tudi vedo, kje za katero, ki bi bila za možitev, češ, da ve za takega in takega ženina, če tudi ni mislil na Toneta. Na ta način je Nace vedno vedel za lepo številu takih, ki bi se bile radi mozele.

Nekoč je šel Nace pogledat ponudene prašiče v Podgoro. Povabil je tudi Toneta s seboj za družbo. Tam v bližini je bila tudi ena, da ne bi nikogar zavračala, če bi ji bil omenil ženitev.

Bila je že tema, ko vstopita v nizko leseno bajto, v kateri se ni bilo luči, in želita dober večer!

Okrog peči je bilo šepetanje, a odgovora ni bilo. "Halo, kaj ali ni nobenega? Snubači so tukaj!"

Tedaj se je oglasila stara žena: "Kaj pa tako pozno?" Zdalj se je oglašil še stari oče: "Počakajte, da luč prižgemo. Kdo pa sta? O, ali si ti, Nace?"

Dve temni senici sta tipali okrog in hiteli prižgati mali "stobir" to je luč brez nosa. "No, dobro Nace, da si tudi enkrat k nam prišel."

Tedaj sta se pokazali pri bledci luči dekleti obe zreli za možitev, vendar le starejša je bila za oddati. Tini, toda čednega obraza.

Tone je med tem hodil gor in dol po hiši in govoril o slabem vremenu in naposled sedel k mizi na klop.

"No, ali imate kaj pijače?" pravi Nace.

Stara velj starejši naj gre k sosedu po maselje žganja, ki ga prinese in postavi na mizo ter sramežljivo Toneta pogleduje. "Kje so pa kozarci?"

Jih ni pri hiši. "Bomo pili s šeflami. Eno prinesite."

"Iz šefel, pa ja ne bomo pili," se oglasi Tone, in seže po na klopi ležeč zelat storž, ga hitro enega obreže in izlobo.

Bil je kozarec, katerega je Tone prvi našel in zvrnil želeč vsem dobro zdravje.

Dekleti sta se začudili Tonetovi iznajdljivosti, posebno starejša.

"Kdo pa je ta fant, ki m. je znan, vendar pa ne vem kdo je," povpraša stari.

"Andrejančev Tone je," saj vem, da ga poznate," pravi Nace. "Da on je. Prišla sva, da bi zasnubila eno izmed vaših dveh, ki tam na stolu sedita in tukaj je Tone, moj sosed pošten in pameten fant. Imel bo domačijo, in bi bilo dobro, da se že prej zanjo pripravi," nadaljuje Nace.

"Ja, starejšo že lahko pogrešamo, mlajša pa mora doma pomagati materi pri gospodinjstvu."

Nace vzame na mizi posodo z žganjem, nalije v Tonetov kozarec in izpije, otrese in nalije staremu, ki je sedel na "zicu" pri peči. Izpil je brez "dobrega zdravja", ker to je že Tone poprej opravil.

Stari pokusi ter pristavi, da iz takega kozarca še nikdar ni pil, in da "močan je", ter polagoma izpije, otrese kozarec in pomoli Nacetu, ki postavi žganje in kozarec nazaj na mizo.

Tone nalije zopet sebi in izpije, nalije zopet ter ponudi

starejšemu dekletu, ki je sedelo na klopi poleg nize. Dekle dvigne kozarec proti Tonetu želeč "dobro zdravje", pokuša, se stresa in zopet pokuša. Tudi njej je prehud. S tem tudi hoče pokazati, da za žganje ne mara, in postavi skoraj še poln kozarec na mizo, ki ga Tone izpije ter tudi ponudi mlajšemu dekletu in stari mamki, ki je isotako sedela na zapečku in opazovala skrbno snubače.

Po daljšem pogovoru, se je Tone odločil za starejšo, toda stvar se naj malo odloži, kar je bilo vsem všeč.

Dekle seže na okno po nagelnov vrh, prisedi k Tonetu, zravna v šopek in pripne njemu na prsa, Tonetu je bilo to seveda všeč.

Od zunaj se zasliši ropotanje, ki prihaja iz drvarnice. Nekdo premika polena tako, da se se celo skladosnica podere. Zasliši se tudi rentanje. V hiši osupnejo in se pogledujejo. Prične se preklepanje, iz katerega je razumeti, da se gre na račun snubačev, ki so v hiši. Vse to postaja glasnejše. Iz pod zagrinjal na oknih mole žugajoče pesti v hišo. Zasliši se praskanje po večnih vratih, ki se — odpro. V veži so, kaj njima je storiti?

Za pretep ne marata in tudi nista pripravljena.

"Joj nas vari!" zastoka stara mati, ter hiti odpirat kamrino vrata. Nagle smukneta za njo. Dekle, ki se je menda odločila za Toneta stopi za njima, obžaluje da ne pričakovan dogodek ter zašepeta Tonetu, da naj se pride, ampak če mogoče podnevi. Odpre malo kamrino okno, skoz katere naglo smukneta. Dekle se želi obema lahko noč.

Mahnita sta jo naravnost čez neko strnišče v smeri proti Poljanem, se praskala skoz hosto in v robidjo. Spodaj daleč pri nekakih rajdah, sta pa slišala preklepanje, metanje polen, ki so jih njeni zasledovalci v temni metali, misleč, da snubača po poti bežita. Posebno se je razločilo coputanje težkih kvedrovec. Bili so to sosednji ali drugi fantje, ki so s tem dajali luč svojih ljubosumnosti radi deklet. Čez dobro uro sta srečno pritačljala vsa opraskana od robide v Poljane. Tone je še neke med potjo svoj pušelj izgubil. Toda vesela sta bila, da sta se tako naglo opravila in da se je vse tako srečno izteklo.

Drugi dan, ko so ljudje od tod prihajali k maši v Poljane, so se čudili polenom, ki se ležala na poti, ker niso vedeli od kod da so.

Naslednjo nedeljo po maši opazi Tone ono, katero sta z Nacetom snubila. Pomigne mu, naj stopi k njej in mu pove, da so oni večer skoro vso drvarnico spraznili. Bilo jih je pet, eden je nosil v košu polena, drugi štirje po so jih po poti metali, misleč, da snubače pred seboj pade. Vsi ti so tudi gledali za njo, ter se še zato dotikali med seboj prepirali radi nje. Povabila je Toneta, da naj le še pride, toda oprezen naj bo. Tone, sicer k njej ni prišel več toda govoril je pa pogosto z njo, ko je čipke nosila v Gorenjo vas.

Karl May

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA:

Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast.

Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA:

Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kak sem v Mekko romal. — Pri Šamarah. — Med Jeridi.

Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU

4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA:

Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema.

Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA:

Brata Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju.

Cena \$1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Kovač Šimen. — Zaroka z zaprekami. — V golobjaku. — Mohamedanski svetnik.

Cena \$1.50

SATAN IN IŠKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA:

Izseljenci. — Yuma Setar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden. — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dedič.

Cena \$3.50

WINNETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA:

Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetov roman. — Sans Ear. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka.

Cena \$3.50

ZUTI

4 knjige, s slikami, 597 strani

Boj z medvedom. — Jama draguljev. — Končeno. — Rih in njegova poslednja pot.

Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Ljubezen — nikdar ne ugasne

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL I. R.

35

To pravi zelo hladnokrvno kajti pri tem ne vidi nikake nevarnosti, da gre z baronom po vrtu. Baron si misli, da bi bil Flavijo že davno pridobil, samo ko bi imel priložnost biti z njo sam. Pa četudi si je Flavija zelo prizadevala, da bi kdaj bila sama, je bilo to že iz kakoga nepričakovanega vzroka izjalovljeno. Danes šele mu je usoda mila in to hoče izkoristiti. Z očarljivo ljubeznivostjo skuša priti na predmet svojih želja, toda prepričan se je, da je bilo Flavijo katero je, ker mi mnogo govorila, smatral za precej brezpomembno, težko pripraviti do tega, kamor jo je hotel pripeljati. Vedno bolj si prizadeva, da bi dosegel svoj cilj, toda Flavija ki se je le malo trudila, da bi mu dokazala, da ni dolgočasna, ee vedno zna izmuzniti s tako brezpomembnimi besedami, da postane baron zelo zmeden in slednjič več ne ve, kaj naj bi rekel, da ne bi kar m aravnost povedal, kaj hoče.

In ko se slednjič ojuhači in jo hoče kratkoma vprašati za njeno roko, tedaj ravno ob npraven času pride gospa Lenardova, ki je že od daleč videla prihajati Flavijo z baronom in se je takoj spomnila na svojo dolžnost častne gospe. Pride s svojimi dostojanstvenimi koraki ter barona zelo ljubiznivo pozdravi. Baron se ji je znal vedno prilizniti, četudi se je sam pri sebi iz nje vedno norčeval.

Tako je tudi danes za barona minila ugodna priložnost, katere najbrže tudi več ne bo. Gospa Lenardova se ne gane več od Flavije in temeljito upravlja svojo službo častne dame. Nobena zvijača je ne odpravi z mesta in ker tudi Flavija neprestano ostane ob njeni strani, ker so se poželjivi baronovi pogledi vendarle zdeli sunljivi, baron slednjič razočaran izprevidi, da tudi danes ne bo prišel do zaželjenega cilja. Ko se slednjič odloči, da odide, gleda Flavija za njim z ogorčenim presenečenjem, ker je njeno roko le preveč strastno pritisnil na svoje ustnice.

Kaj pa je hotel baron Salten od nje? Najbrže je bil zdravnik za vse ženske bolezni in je ženske pogledoval z začudenimi in ožjevitimi pogledi. Potem se ji zanj pač ni treba prav nič zanimati, kajti tudi Štefko je tako ogledoval, kadar je mislil, da ga nikdo ne opazuje.

Ko tako stoji in izgubljen v svoje misli gleda za njim, ee baron se enkrat ozre in jo vidi. To podžge njegovo uganje. Za njim je gledala — to je bilo dobro znamenje. Od-krije se in jo pozdravi. Tedaj pa se Flavija naglo obrne. Baron pa čuti zmago.

Boječa planinska devica — pa se je vendarle vnela. Samo nikdo tega ne sme opaziti. Ker sedaj to vem, prihodnjič ne bom prišel zastoj. Saj bo že tudi čas in Štefka mora pomagati. Preskrbeti mi mora, da bom sam z njo — za vsako ceno. Sedaj sem prepričan, da se samo brani — prihodnjič bom prišel napadati.

Tako misli in se že čuti zmagovalca. Niti najmanj ne sluti, da je Flavija povsem drugih občutkov, kot na je mislil, gledala za njim. V upanju, da se slednjič reši žalostnega in skrbi polnega življenja, nadaljuje svojo pot. Prinesti je moral vsakovrstne žrtve, da je mogel dalje časa ostati v Mit-tenwaldu. Bilo je zelo drago. Vsak dan ga je veljalo mnogo denarja, katerega pa je imel zelo malo. Tako mu je že skopnel, da se je že ukvarjal z mislijo, da si od Štefke kaj izposodi. Posebno izbirčen ni bil — tega ni bil navajen, da bi moral stiskati svoj denar. Toda sedaj bo kmalu vse boljše — med njim in med Flavijo Janottova mora priti do odločitve. Kot zaročence mladega, bogatega dekleta bo zopet imel za-upanje in kredit, to je vedel.

Ko se zvečer vmetla Hans in Štefka, izvesta, da je prišel baron in da je s Flavijo in gospo Lenardovo pil čaj. Poizvedajoč pogleda Štefka Flavijin obraz, ki zardi pod njenim pogledom in ni vedela, zakaj. Ta pogled se ji zdi tako čuden in nerazumljiv, da se mora vedno vpraševati, kaj naj bi pomenil.

Hans se protodušno nasmeje, ko je izvedel o baronovem obisku.

"Brez naše družbe sploh ne more več živeti. Zdi se mi, da je bil zadnje čase vsak dan pri nas."

Štefka ga potegne za seboj v veliko dvorano in tukaj mu pravi smeje in se obesi na njegovo ramo:

"Ali ničesar ne opaziš, Hans?"

Hans ju vprašujoče pogleda.

"Kaj naj bi opazil, Štefka?"

Štefka se poredno nasmeje.

"O ti neumni Hans — ali ne vidiš, zakaj baron tolikokrat pride k nam?"

Hans jo vprašujoče pogleda.

"Ali je kak povod za to, Štefka?"

Štefka se zasmeje in smešno zategne obraz.

"Kako ste moški zabiti. Me ženske imamo za to tanek čut. Seveda ima poseben povod. Zaljubljen je — čez ušesa zaljubljen."

Hansa se poloti nerazumljiv nemir.

"Zaljubljen? V koga naj bi bil zaljubljen?"

Štefka smeje pritisne svojo glavo na njegovo ramo in ga poredno pogleda.

"Niti v tebe, niti v mene, tudi ne v gospo Lenardovo, torej v tvojo sestrnico Flavijo."

Hans se zgane, kot bi ga kdo vdaril. In naenkrat ga obide občutek, kot bi mu kdo razparal srce. Vročina mu vstaja do grla, da ne more takoj odgovoriti. Šele čez nekaj časa se izvije skozi njegove ustnice:

"Kako prideš na to misel — saj je vendar to popolnoma izključeno."

Štefka ne ve, kaj se godi v njegovem srcu, zato se zasmeje in reče:

"Ali si slep, Hans? Zakaj naj bi bilo to izključeno? Flavija je vendar zelo lepa in baron ima oči v svoji glavi. Že dolgo opažam, da se tukaj nekaj prede."

Hans se vzravna.

"Kako moreš kaj takega reči?"

Iz slovenskih nasebin

DOPIS IZ PITTSBURGH, PENNA.

Gozdič je že zelen, travnik je razvezan...

Pomlad je na lahkih gorkih krilih priplavala k nam v deželo, kot nevesta pred oltar, ter na mnopolnila srca z upanjem v boljše bodočnost. Pri-nesla nam je izvanredno gor-ko vreme, ki je pa le kratek čas trajalo. Sedaj, ko to pišem, poslušam dež, kako u-larja po oknih, dečim se za jutri že sneg napoveduje. Četudi o-gledujemo po trgovinah v iz-loženih oknih pomladne oble-ke, pokrivala in obutev, ne smemo še vrhnje suknje in žirskih rokavic stran vreči.

Ko sem bil zadnje nedelje v znanem zavetišču Slov. Domu na 57. cesti, zagledam pri vr-tih Mr. Progarja, zastopnika Glasa Naroda in ga vprašam, čudeč se, če res še živi, ko sem vendar bral v Kofičku, kako jih je "fasal" in bil prepeljan v bolnišnico.

— Oh, ni nič tako hudega — mi je odgovoril.

Pri tem sem se spomnil, ka-ko je nekoč pri nas v starem kraju v gostilni v prepiru fant nasprotnika z ušesom sekire upilil po betici da je koj ne-zavesten obležal na tleh.

Na vpitje prisotnih, da bo umrl, je slučajno mož postave prišel, in ko je na tleh ležečega ogledal, je rekel:

— Ne bojte se, ne bo umrl. Veste, da Kranjca in mačka je najtežje ubiti.

Dne 18. marca ob 6.30 zjutraj je zavedno zatihla svoje trd-ne oči dobro znana in volhe spoštovana gospa Marija Flo-re, roj. Sapčić, soproga našega starega kolonista Mr. Franca Floreta. Pokojna je bila roje-na pred 69 leti v predmestju naše Bele Krajine, v Gradcu. V to deželo je k svojemu možu prišla v spremstvu par otrok že pred svetovno vojno. Tukaj sta si s težkimi prihranki ku-pila dom in pod svojim krovom z otroci živela skladno dru-žinsko življenje. Da jima bo sreča še bolj popolna, sta po-slala še po sina Lojzeta, da pride sem. Torej v zadnjih urah zatona je imela blago-pokojnica poleg sebe svojo dru-žino, izvzemši sina Jožeta, ki služi daleč neke pri U. S. vo-jakih. Prejela zakramente u-mirajočih in je pomirjena za-pala v Gospodu.

Pokojna je bila dobra čla-nica društva št. 29. H.B.Z., ka-tero ji je dalo krašec venec rož-ter društva št. 77. SŽZ. Tudi-ter so ji dale lep venec v zadnji-pozdrav.

Da je bila pokojnica res pri-ljubljena in spoštovana ne sa-mo med Slovenci, temveč tudi med drugimi narodnostmi, je bil najbolj dokaz, ko so jo šli kropit in pa velika udeležba na sprevodu. Ganljiv poslovljni govor je imel nad odprtim gro-bom Rev. Marijan Šoric. Med

Frank Trinkaas, Fly Creek, N.Y.

V ZAHVALI IZ BARBER-TON, OHIO.

ki jo je nedavno objavil Mr. Matija Usnik, so bila pomoto-ma izpuščena sledeča imena: Mr. Edvard Obreza, Mr. i- Mrs. J. Obreza, Mr. in Mrs. S. Petrič.

Rojaki naj oprostite, ker se to ni namenoma zgodilo

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.

Uredništvo.